

Preiļus apmeklē kooperācijas ministrs

• Preiļus pagājušajā nedēļā apmeklēja valsts kooperācijas ministrs Vilnis Edvīns Bresis. Viņš tikās ar pašvaldību vadītājiem, zemniekiem un rajona saimnieciskajiem darbiniekiem.

ATTĒLĀ: tikšanās laikā (pa kreisi valsts kooperācijas ministrs V.E.Bresis). J.Silicka foto

Materiālu par šo tikšanos lasiet «Novadnieka» 2. lappusē

Preiļu pilsētas domē

Gandrīz vai visas pilsētas privātfirmas bija pieteikušas uz tiesībām irēt un rekonstruēt ēkas Pils ielā 4 un Tīrgus laukumā 13. Izskatījusi iesniegtos biznesa plānus, pilsētas dome kārtējā sēdē māju Pils ielā 4 nolēma izīrēt SIA «Carina» un «Arka». Šajā namā firmas ierīkos pārtikas veikalu, bet otru stāvu pārbūvēs dzīvokļiem. Līdz darbu sākšanai firmām jāiesniedz apstiprināšanai domē rekonstrukcijas projekts.

Grūtāk bija izlemt, ko darīt ar ēku Tīrgus laukumā 13. Tā privātuzņēmējiem ir izdevīga vieta, jo atrodas pilsētas centrā. Savus plānus ēkas rekonstrukcijai bija iesniegušas SIA RBKK, «Carina», «Vanda» un citi privātuzņēmumi. Tika piedāvāts te izveidot ofisus, noliktavas, veikalus, mājas virtuves... Tā kā ēka ir avārijas stāvoklī, dome nolēma, ka visām firmām, kuras grib izmantot šo māju un vietu, ir jākooperējas. Ēka ir jārekonstruē, bet tās atjaunošana varētu notikt pēc projekta, apvienojot līdzekļus. Iespējams, ka nama celtniecībā varēs piedalīties arī citas firmas vai pat pilsētas dome.

SIA «Vanda» lūdza domi iedalīt tai telpas ražošanas attīstībai. Tā iegādājusies maizes ceptuves un desu ražošanas tehnoloģiskās līnijas, perspektīvā plāno sākt konfekšu ražošanu. Kā domi informēja SIA «Vanda» īpašnieks Valērijs Petrovs, attīstot ražošanu, viņa uzņēmums varētu radīt 100 jaunas darba vietas, kā arī iesaistīties pilsētas programmu īstenošanā. Dome aļāva SIA «Vanda» ražošanas attīstībai izmantot bijušo kopmītni

telpas Cēsu ielā. Privātuzņēmumam būs arī jānodrošina šeit dzīvojošo cilvēku sadzīves apstākļi. Uz jautājumu, kad varētu sākties ražošana, V.Petrovs atbildēja, ka tas iespējams pusgada laikā.

Līvānu mākslas skola piedāvā Preiļos atvērt skolas klasi ar amatniecības ievirzi. Tajā varētu mācīties 10 bērni, kuri tiks atlasīti konkursa veidā. Klase darbosies 12-13 stundas nedēļā, un tajā mācītu keramiku, zīmēšanu, glezniecību, veidot lietišķās mākslas izstrādājumus utt. Bet, lai klase sāktu darboties, nepieciešamas telpas, taču šajā domes sēdē deputāti nebija pārliecināti, vai piemēram, keramikas nodarbībām varēs izmantot Preiļu cepli, jo līgums par telpu bezmaksas izīrēšanu ar Jasmuižas muzeju vēl nav noslēgts. Galīgo lēmumu dome pieņems nākamajā sēdē, kad būs izvērtas arī iespējas par telpu nodrošināšanu tēlotājmākslas un citām nodarbībām. Deputāti bija vienprātīgi, ka šāda mākslas skolas klase Preiļos ir nepieciešama.

Dome izskatīja un atbalstīja pašvaldības uzņēmuma «Siltums» iesniegumus. Ar domes lēmumu, pamatojoties uz to, ka republikā palielināta minimālā alga, uzņēmuma «Siltums» darba algu fonds tika palielināts par 4,5 tūkstošiem latu un tagad tas būs 36,5 tūkstoši latu. «Siltums» arī lūdza domes atļauju pārdot saviem darbiniekiem traktor un divas vieglās automašīnas. Dome nolēma, ka šī tehnika «Siltuma» darbiniekiem tiks pārdota aizklātā izsolē.

A.Iļina

LŪDZAM PALĪDZĒT

Prāmja «Estonia» katastrofa Baltijas jūrā joprojām atbalsojas mūsu sirdīs. Jo sāpīgāk šo traģēdiju apzināties tāpēc, ka «Estonia» pasažieru vidū bija arī Preiļu kooperatīvās arodividusskolas direktors Aivars Staužs, par kura likteni nekas nav zināms, — viņš ir to vairāk nekā 800 pasažieru vidū, kuri pazuduši bez vēsts.

Lai sniegtu palīdzību Aivara Stauža ģimenei, Preiļu pilsētas dome a/s «Latvijas Kredītbanka» Preiļu filiālē atvērusi kontu Nr. 400711244, kods 310101791, uz Nellijas Staužas vārda.

Lūdzam privātuzņēmējus, uzņēmumus, iestādes un organizācijas, visus labas gribas cilvēkus būt iejūtīgiem un palīdzēt, pārskaitot naudas ziedojumus minētajā kontā.

Siltais ūdens preiļiešu dzīvokļos būs nākamnedēļ

Preiļu pilsētas pašvaldības uzņēmumā «Siltums» direktors Aivars Pizelis informēja «Novadnieku», ka silto ūdeni, ja neatgadīsies kas neparedzēts, preiļieši sāks saņemt, sākot ar 24. oktobri, un tas tiks padots katru dienu no plkst. 15.00 līdz 22.00. Siltā ūdens pašzīmaka, rēķinot uz vienu cilvēku, esot 2,09 latu, taču preiļieši maksās tikai vienu latu, jo starpība tiks segta no pilsētas budžeta.

Aivars Pizelis vēl pastāstīja, ka, sākoties apkures sezonai, uzņēmums no iedzīvotājiem saņemot daudz pretenziju par apkures sistēmu slikto darbību, un lūdza informēt lasītājus, ka sezonas sākumā tā esot normāla parādība. Vajadzīga vismaz nedēļa, lai apkures sistēmas sāktu darboties kā nākas, jo jālikvidē «gaisa korķi» utt. Nopietnu avāriju gadījumos iedzīvotāji var zvanīt pa tālruni 05.

V.Krauja

Pasta nodaļu darbinieku ievērbai

Sākusies preses izdevumu pasūtīšana 1995. gadam. Lai ieinteresētu pasta nodaļu darbiniekus un lauku pastniekus rajona laikraksta izplatīšanā, «Novadnieks» ir nodibinājis trīs naudas balvas labākajām pasta nodaļām, kuras būs pieņēmušas visvairāk «Novadnieka» abonementu:

♦ viena balva — Ls 25 — pilsētu (Preiļu vai Līvānu) pasta nodaļām;

♦ divas balvas — katra Ls 40 — lauku pasta nodaļām.

Naudas balvas tiks piešķirtas tām pasta nodaļām, kuru apkalpošanas zonās būs visvairāk (procentuāli) «Novadnieka» pasūtītāju attiecībā pret apkalpojamo iedzīvotāju skaitu.

Republikas ziņas

• Divas dienas — 17. un 18. oktobrī — Latvijā uzturējās Portugāles prezidents Mario Soares. Tiekoties ar Latvijas Republikas vadītājiem, viņš apsprieda sadarbības iespējas starp Portugāli un Latviju. Īpašu uzmanību tika veltīta parlamentāro kontaktu paplašināšanai, lietišķu darījumu attīstībai tirdzniecībā, sakaru jomā un zvejniecībā.

• Latvijas valdība pieņēmusi aicinājumu pašvaldību vadītājiem un iedzīvotājiem, apkures sezonu sākot. Valdība aicina katru Latvijas iedzīvotāju, katru ģimeni rūpēties par siltumu savā dzīvoklī, aizbīvējot logus un durvis, nodrošināt ar aizvērtniem ventilācijas lūkas. Valdība uzskata, ka tādejādi temperatūra dzīvokļos palielinātos vismaz par 2 grādiem.

• Saeimas Nacionālā bloka frakciju kopējā sēdē vakar apstiprināts Nacionālā bloka Ēnu kabinets — sekretariāts un nozaru vadītāju sastāvs. Par Ēnu kabineta priekšsēdētāju kļuvis Andrejs Krastiņš (LNNK), kura sastādīto valdību Saeima nesēn izbalsoja.

• Pēc Latvijas Sociālo pētījumu centra ziņām, 63,7 procenti aptaujāto kopumā negatīvi vērtē valdības nodokļu politiku. Tikpat daudz cilvēku noraidoši izturas arī pret nodokļu iekasēšanas sistēmu. Uzņēmēju vidū šis rādītājs ir vēl augstāks — 72,3 procenti. Gandrīz visi aptaujātie (94,1 procenti) uzskata, ka jāpaaugstina pensijas, pabalsti un stipendijas.

• Iesaukšana Latvijas Bruņotajos spēkos turpmāk nenotiks kampaņas veidā, bet atkarībā no nepieciešamības un finansiālajām iespējām. Katru gadu iesaukuma vecumu (19 gadi) Latvijā sasniedz 12,5 tūkstoši jauniešu, bet aktīvajā dienestā iesauc tikai trešo daļu. Pārējiem dienests tiek atlikts uz nenoteiktu laiku.

• Ja būs labvēlīga situācija, jau nākamajā Eiropas Padomes Ministru komitejas sēdē, kas notiks nākamā gada 2. un 3. februārī, Latvija var kļūt par pilntiesīgu šīs organizācijas locekli. Tā pēc atgriešanās no Strasbūras, kur notika Eiropas Padomes Parlamentārā Asambleja, paziņoja ārlietu ministrs Valdis Birkavs un piebilda, ka praktiski visas Eiropas Padomes valstis atbalsta Latvijas uzņemšanu šajā organizācijā.

• Saeimas Mandātu komisija noteikusi, ka deputātiem ienākumu deklarācijas jāiesniedz nākamā gada janvārī par periodu no šī gada 1. septembra. Vienlaikus Valsts reformu ministrija un Saeimas valsts pārvaldes un pašvaldību komisija izstrādā interešu konflikta likumu, kas regulēs antikorupcijas normu pielietošanu un kontroli.

• Ministru Kabineta komitejā izskatīts likumprojekts par valsts un pašvaldību dzīvojamā fonda privatizāciju. Tas paredz šādu privatizācijas secību — privatizēt dzīvokli par sertifikātiem pirmais var šī dzīvokļa īrnieks, pēc tam — tās zemes īpašnieks, uz kuras atrodas māja, tad kompensācijas sertifikātu īpašnieki un tikai pēc tam citas personas.

• Skrundas lokatora demontāžu veiks amerikāņu firma «Controlled Demolition Incorporated», kura nodarbojas ar ēku nojaukšanu pilsētās. Firmas prezidents Marks Lazo, kurš pagājušajā nedēļā uzturējās Rīgā, paziņoja, ka Skrundas lokatora nojaukšanas projektu firma cer realizēt 486 dienās.

• No 1. novembra valsts akciju sabiedrība «Latvijas dzelzceļš» pazeminās šā gada 1. jūlijā noteiktos dzīvnieku un rokas bagāžas pārvadājumu tarifus.

• 60 gadus vecais latvietis Vilis Kalējs—Melzbārzdīs devies kājām ceļojumā apkārt pasaulei. Viņš iecerējis apmeklēt 35 valstis visos piecos kontinentos un atgriezties Latvijā tieši pēc trim gadiem un diviem mēnešiem, lai varētu piedalīties nākamā Dziesmu svētku atklāšanā.

Pēc republikas preses materiāliem

KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA,
BEZ SAULĪTES ĒVINĀ...

• Andrejs Krastiņš kļuvis par Ēnu kabineta priekšsēdi.
Mākslinieks Agris Liepiņš («Dienas Biznesa» karikatūru nodaļa)

Valsts kooperācijas ministrs Vilnis Edvīns Bresis:

«Jāprāto kopā — kas jāizdara valstij un kas pašiem!»

Valsts kooperācijas ministra Vilņa Edvīna Breša vizīti Preiļos gaidīja ar dažādām domām. Vieni uzskata, ka ministrs ir reāli domājošs cilvēks, kuram ir svešas politiskās spēles, bet par visu vairāk rūp ražošanas, arī lauksaimnieciskās, leļupslīdes apturēšana. Citi savukārt ministru uzskata par sociālisma ideju aizstāvi. Lai nu kā, bet uz tikšanās ar viņu bija ieradušies gan rajona padomes, gan pagastu pašvaldību vadītāji, lauksaimniecības konsultanti un zemnieki, pat rūpniecības uzņēmumu un patērētāju kooperācijas pārstāvji. Netruka nedz klausītāju, nedz arī jautātāju.

Vilnis Edvīns Bresis, kurš valsts kooperācijas ministra portfeli saņēma tikai pirms mēneša, galveno pateica uzreiz:

«Mums jāliek prāti kopā un beidzot jāizlemj — kas jāizdara valstij un kas pašiem. Valdībai — kā ekonomiski atbalsēt zemniekus un stimulēt lauksaimniecisko ražošanu, piešķirot kredītus, sakārtojot Latvijas iekšējo tirgu un iekļaujoties arī pasaules tirgus aprītē. Zemniekiem un citiem ražotājiem — kā panākt, lai mūsu produkcija būtu spējīga konkurēt gan iekšējā, gan pasaules tirgū.»

Ministrs uzskata, ka valdībai vispirms būtu strikti jānosaka kvotas: cik graudu, linu, piena, gaļas utt. vajadzīgs, lai nebūtu kā līdz šim, kad laucinieks taustījās kā pa tumšu — būs vai nebūs viņa saražotā produkcija kādam vajadzīga? Savukārt zemniekiem laiks apzināties, ka tikai tad viņu produkcija būs konkurētspējīga un līdz ar to

arī viņš spēs izdzīvot konkurences apstākļos, ja šī produkcija būs kvalitatīva, ja tai nebūs tik augsta pašizmaksa kā patlaban.

«Būsim reālisti,» sacīja ministrs. «Mēs vēl ilgi nespēsīm diktēt citiem iepirkuma cenas un jebkurā gadījumā nāksies izturēt lielu konkurenci. Tirgus attiecībās ir savi likumi. Kas ražo kvalitatīvu un lētāku produkciju, tas arī izdzīvo.»

Tirgus ekonomikas apstākļos viens nav karotājs, tāpēc ministrs tikšanās laikā īpašu uzmanību veltīja kooperācijas jautājumiem. Visas atbilstošas valstis atbalsta kooperāciju laukos, bet Latvijā, ministraprāt, tas būtu jādara jo sevišķi, jo pie mums pārsvarā ir sīksaimniecības, kurām bez savstarpējās sadarbības izdzīvot praktiski nebūs iespējams. Ar to ministrs nedomāja kooperāciju padomju garā un neaicināja atjaunot kolhozus, bet aicināja kooperēties pēc Rietumvalstu parauga. Kooperācijai jābūt ekonomiski izdevīgai visiem zemniekiem.

V.E.Bresis izteica cerību, ka tiks izdarīti labojumi Zemes kodeksā, jo bez tiem diez vai jēdzīga kooperēšanās iespējama. Proti, lai īpašnieks savu zemi varētu pārdot gan privātpersonām, gan juridiskajām personām. Tad no savas zemes pakāpeniski atbrīvosies tie pilsēnieki, kuri mantoto zemi īpašumā gan saņēmuši, taču negrasās to apstrādāt. Tajā pašā laikā esot cilvēki un juridiskas personas, kas grib nopirkt zemi, lai paplašinātu jau esošo lauksaimniecisko ražoša-

nu vai arī lai to sāktu no jauna.

Ministrs izteicās, ka viņš kategoriski ir pret zemes nodokļa palielināšanu un īpašuma nodokļa ieviešanu laukos. Tas galīgi izputināšot mūsu zemniecību. Šie nodokļi novedīsot līdz bankrotam jebkuru kooperatīvu, ja tāds izveidosies, un visa kooperācijas ideja tiks iznīcināta jau iedīgli. Pēc ministra domām, zemniekam vispirms jāļauj stingri nostāties uz kājām, jānostabilizē iekšējais tirgus, un tikai tad varēs runāt par nodokļiem.

Kooperācijai esot jābūt pagastos, kur jāveido vienotas zemnieku organizācijas, kas risinātu visus ar kooperāciju saistītos jautājumus un arī iestātos par zemnieku tiesībām. Ja izdotos Latvijā izveidot normālu kooperāciju, tad apmierināti būtu visi: ir ražotāji, ir starpnieki, ir tirgotāji.

Runājot par kredītiem, ministrs sacīja, ka iepriekšējā valdība tos dalījusi gan pa labi, gan pa kreisi, tikai ne tiem, kam tie patiešām vajadzīgi. Un tagad atklājoties brīnumu lietas. Bet vēl lielāks nesmukums, ka te iejaukti arī valsts ministri, kuri arī sev kaut ko izdevīgu dabūjuši... Pēc Breša domām, jaunā valdība mēģinot sāktot kredītu lietas, taču to darot pārāk bailīgi. Bez tam kredītēšanas iespējas laukos bremzē arī tas, ka nav nokārtotas zemes īpašuma tiesības. Ja šis darbs arī uz priekšu virzītosies brūnuru puča gaitā, tad īpašumu reģistrēšanu Zemes grāmatas varēs pabeigt pēc kādiem gadiem 25...

Pēc savas runas ministrs nonāca istās jautājumu krustgūnīs. Jautā-

ja tā dēvētie Breša zemnieki, jautāja pārējie zemes apsaimniekotāji, lauksaimniecības konsultanti, pagastu vadītāji... Nereti jautājumi bija ļoti asi, pat ne sevišķi korekti, bet tāda nu ir zemnieka daba — runāt nevis aplinkus, bet tieši. Piemēram, ministru tincināja, vai kādreiz tiks saukti pie atbildības kredītu apsaimniekotāji, ko valdība darīs ar firmu LEAR un vai vispār ko darīs, kāpēc zemniekam jāsubsīdē valsts, kā to tagad dara piena ražotāji, kuri par nodoto produkciju mēnešiem ilgi nesaņem naudu? Bet pats galvenais un svarīgākais jautājums, no kura būtībā izrieteja arī visi pārējie, bija viens — kāpēc tika pieļauta lauksaimniecības sa-graušana Latvijā?

Uz to ministrs atbildēja, ka šobrīd galvenais ir apturēt ražošanas kritumu, nevis rakņāties pagātnē. Šai valdībai esot izstrādāta tautsaimniecības atstāšanās programma, kuru plānots apspriest tuvākajās nedēļās.

Atbildot uz jautājumu par deputātu un valdības locekļu negodīgu rīcību, ministrs teica: «Ne jau es ievēleju šos deputātus. Tā bija tautas izvēle, par kuru partiju vai politisko grupējumu balsot...»

Par situāciju akciju sabiedrībā «Preiļu siers» ministru informēja direktors Viktors Solovjovs. Un jautāja: vai tā ir normāla ekonomiskā politika, ka sviestu un sieru ražo pie Rīgas, bet Latgales rajoniem galvaspilsētas tirgū tikt nav iespējams? Un vēl — akciju sabiedrība «Preiļu siers» neesot saņēmusi valsts dotāciju, kas bija paredzēta

par eksportprodukciju.

Ministrs atbildēja, ka problēma jādaļa uz pusēm. Daļa patiešām jārisina valdībai, bet daļa — pašiem, jo nodibināta piensaimnieku biedrība. Breša kungs sacīja, ka viņš saprot «Preiļu siera» likstas, bet nevarot aizmirst, ka pastāv tirgus attiecības, un valdība nenoteiks izdevīgākus iepirkuma cenas un tā negādās arī par produkcijas noietu. Pašiem jādomā, pašiem jādarbojas enerģiskāk, nevis jāgaida kaut kāda «tēvoča» palīdzība.

Zemnieki uzzināja, ka firma LEAR, kura saņēma G-24 kredītu, lai iepirktu degvielu, un kura savāca naudu no zemniekiem, bet visu degvielu nepiegādāja, patlaban ir bankrota priekšā. Zemnieki ar lauksaimniecības departamenta starpniecību vēl varot cerēt saņemt naudu atpakaļ un, varbūt, pat līgumā paredzētos soda naudas procentus, jo LEAR pretenzijas pieņēmusi.

Šķiet, sarunas noslēgumā ministrs un zemnieki tomēr bija vienprātīgi, ka tos deputātus un varasvīrus, kuri apzināti vai neapzināti taisīja kļūdas un radīja jezgu Latvijas lauku ekonomikā, ar kājām gaisā kārt nevajadzētu. Tomēr skaidrībai, kas ko nodarījis un kāpēc, vajadzētu būt. Lai nākamajās Saeimas vēlēšanās zemnieks bez bažām un ar drošu roku varēt ievilkt krustiņu tam deputātu kandidātu sarakstam, kurā iekļautie cilvēki godīgi un gudri spēs vadīt valsti, nevis domās, kā pēc iespējas vairāk labumu sadabūt sev.

A.Iļina

• Latgales mediķu tikšanās

Ministrs ieteica nepārsteigties

Dažādu tautu pasakās bieži sastopama situācija, kad galvenais varonis neziņā apstāties krustcelēs. Pa kuru ceļu iet? Pa kreisi — zirgs kritīs, pa labi — tad pašam gals klāt... Vai trešais ceļš tas īstais un pareizais?

Līdzīgā situācijā esam nonākuši arī mēs tepat Latvijā. No augstiem un zemākiem plauktiem tiek piedāvāti un skaļi reklamēti dažādi saimnieciskās dzīves attīstības varianti. Viss ir bezgala skaisti un pārliecinoši. Tikai nabaga Latvijas iedzīvotāji grib zināt vienu — kāds viņiem no tā visa būs labums. To pateikt nav spējīgi pat valdības pārstāvji.

Šoreiz — par medicīnu, kas ir viena no tēmām, par kuru lemt un spriest «kompetenti» visi. Protams, sen jau skaidrs, ka medicīniskā apkalpošana Latvijā neatbilst mūsdienu līmenim, ka vajadzīgas nopietnas pārmaiņas. Tā situāciju izprata arī rajona padomes deputāti un pieņēma lēmumu «Par veselības iestāžu reorganizāciju». Tā publicēšana «Novadniekā» sacēla pamatīgu troksni mediķu aprindās visvairāk tāpēc, ka viņu viedokli līdz tam neviens nebija papūļējis uzziņāt. Lai tiktu skaidrībā par to, kā savas profesionālās problēmas vērtē kolēģi un ko viņi domā par savas nozares nākotni, Preiļu rajona ārsti organizēja zonālo semināru.

14. oktobrī Preiļos ieradās galvenie ārsti un viņu vietnieki no Balvu, Rēzeknes, Ludzas, Jēkabpils, Krāslavas rajoniem, no Daugavpils pilsētas un rajona, kā arī kolēģi no citiem novadiem, kurus pārstāvēja kuldīdznieki, ogriņnieši un valcēnieši.

Semināra pirmajā daļā uzstājās Preiļu rajona galvenais ārsts Jānis Anspoks. Viņš nesēn atgriezās no trīs nedēļas ilga brauciena uz Dāniju. Tur dakters Anspoks klausījās lekcijas par medicīnas attīstību šajā valstī, iepazīšanās ar veselības aizsardzības sistēmu arī praksē.

Protams, iegūtās zināšanas vairāk noder speciālistiem. Taču dažos faktos der iedziļināties arī mums, potenciālajiem pacientiem. Dānijā, kas iedzīvotāju skaita ziņā ir tikai divreiz lielāka par Latviju, strādā deviņi tūkstoši ārstu, divdesmit pieci tūkstoši medicīnas māsu, trīs tūkstoši ģimenes ārstu. Uz desmit tūkstošiem iedzīvotāju ir tikai sešdesmit slimnīcas gultu, jo lieliski darbojas ambulatorais tīkls.

Slimnīcā, ar kuras darbu iepazinās Latvijas ārsti, iespējamos 177 pacientus apkalpo 65 ārsti, 274 medicīnas māsu, 23 laboranti, 33 virtuves strādnieki, 9 tehniskie darbinieki, 35 apkopējas un 18 nesēji. Ārstu alga mērāma, sākot ar trīsdesmit tūkstošiem kronu mēnesī, bet slimnīcas budžets sniedz daudzos miljonos kronu. Visur fantastiska kompjuterizācija, pat slimnīcas virtuvē.

Daktera Anspoka stāstījumu semināra klausītāji ik pēc brīža uztvēra ar neticīgiem izsāucieniem un grūtsirdīgām nopūtām. Patiešām bēdīgi un sāpīgi, ka mūsu ārsti un pacienti ne sapņos nevar saņemt to, kas citās valstīs liekas pašsaprotams. Tāpēc jo satraucošāka liekas pašreizējā nenoteiktā situācija Latvijas veselības aizsardzībā. Ministrija līdz šim nav spējusi izstrādāt un piedāvāt rajoniem vienotu attīstības variantu, tāpēc katrs meklē izeju no situācijas atbilstoši saviem uzskatiem un spriedumiem.

Semināra otrajā daļā tā dalībnieki dalījās domās, kādu ceļu izvēlēties turpmāk: «Kurzemes variantu» vai «punktu sistēmu». Latgales pusē līdz šim pārsvaru bija guvusi daktera Bočkāna no Vācijas pārņemta un vietējiem apstākļiem nedaudz piemērotā punktu skaitīšanas sistēma, starp citu, vācieši ar savu sistēmu ir ļoti neapmierināti. To jau iemēģināja Krāslavas rajonā, Daugavpilī, tagad pāris mēnešus punktu skaitīt māsās arī pie mums. Lūk, ko par savu neseno pieredzi teica Daugavpils rajona pārstāve:

— Tie, kas rakstīja un izdomāja «punktu grāmatas», nezina, kāda dzīve ir laukos. Ir nedabiski visu mērķīgi dalīt un plēst gabalos, ja neviens nevar garantēt, ka vietā liekamais būs labāks. Daugavpilī autobāze tika atdalīta kā patstāvīga organizācija. Katra medicīnas iestāde tagad spiesta norēķināties ar «Medtransportu» ne tikai par braukšanu, bet arī par dīkstāvi... Un kā saprast to, ka feldšeri no «ātrajiem» ir mūsējie, bet soferi — nē?... Un kur vēl papīru jūra, kas tagad jāraksta dubulti.

Līdzīgi daugavpīliešiem par punktu skaitīšanu visai atturīgi izteicās arī Balvu un Krāslavas rajonu pārstāvji, kuri uzskata, ka tas neļaus objektīvi spriest par sniegtās palīdzības kvalitāti. Rīgas poliklīnikās, piemēram, pēc punktu skaitīšanas ieviešanas trīs

(!) reizes palielinājās analīžu skaits.

Par «Kurzemes modeli» paskaidrojums sniedza Kuldīgas rajona galvenais ārsts Ivars Eglītis. «Kurzemes modelis» ir vienkāršots Dānijas variants, kura pamatā pāriešana uz ģimenes ārstu plašu izmantošanu iedzīvotāju veselības aizsardzībā. Šī varianta ieviešanai nepieciešams daudz mazāks finansiālais segums. Kuldīgā pāreja uz to sākusies šī gada februārī. Kopš aprīļa veiksmīgi darbojas ģimenes ārsti. Mediķu algas vidēji palielinājušās divas reizes. Ievērojami samazinājies aizpildāmo dokumentu skaits — visu ārstēšanos var atspoguļot vienā papīrītī, kas vienlaikus ir gan čeks, gan statistikas talons, gan finansu atskaites un nosūtījuma dokuments. Protams, ir arī problēmas.

Par galveno Kurzemes ārsti uzskata to, ka viņiem trūkst plašāku zināšanu, tāpēc aizrautīgi mācās, lai varētu palīdzēt saviem pacientiem daudz plašākā diapazonā.

Ar Latgales ārstiem atklāti runāja veselības aizsardzības valsts ministrs Normunds Zemvaldis. Viņš ieteica nepārsteigties, jo veselības aizsardzības sistēma tuvākajos gados republikā mainīsies. Tāpēc nevajag katram gudrot savu velosipēdu, jo visi varēs ļoti labi un ērti braukt ar vienu.

No republikas kopbudžeta nākamajam gadam medicīna var cerēt uz 12 procentiem, kas ir apmēram 100 miljoni latu. Protams, ka tas ir pārāk maz, lai apmierinātu visas mediķu prasības. Tāpēc ir divas iespējas — vilkt garu tāpat kā līdz šim (un tad pēc pāris gadiem slimnīcām vairs nebūs līdzekļu par ko pat jaunus matračus nopirkt), vai arī iedzīvotāju veselības aprūpi veidot un organizēt pa jaunam reģionu līmenī.

Kāds no tā labums?

Pirmkārt, katrā reģionā apvienosies lielāka naudas summa, ko varēs izmantot lietderīgāk nekā grašus, ko tagad saņem katrs rajons. Otrkārt, slimnīcas reģiona līmenī varēs specializēties sarežģītāko un materiāli ietilpīgāko ārstēšanas metožu ieviešanā. Treškārt, samazināsies administratīvais aparāts. Ceturtkārt, būs iespēja vismaz vienai slimnīcai katrā reģionā piesaistīt ievērojami lielākas ārņemju investīcijas un kredītus. Katrā reģionā veselības aprūpi pārraudzīs valsts ārsts.

Rajonu pašvaldības kļūs pircējs, kas veselības aizsardzības iestādēs par budžeta naudu pirks iespēju ārstēt tur konkrētus cilvēkus. Starp abām pusēm darbosies līguma attiecības. Ja mediķi strādās profesionāli un kvalitatīvi, samazinās pacientu ārstēšanas ilgumu, līdz ar to spēs apkalpot vairāk cilvēku, nākamajā gadā tiks iedalīts vairāk līdzekļu.

Nopietnāko slimību ārstēšanu, piemēram, visas onkoloģiskās slimības, kā arī tuberkulozi, pilnā apmērā pirks valsts. Taču skaidrs arī tas, ka valsts nespēs finansēt visu. Iespējams, vajadzēs atteikties no plānotās ķirurģijas un plānotās terapijas. Par to būs jāmaksā pacientiem pašiem. Paredzēts, ka ar nākamā gada 1. jūliju sāks darboties obligātā medicīniskā apdrošināšana.

Protams, viss notiks lēnām un papāpeniski. Ātra pārlēkšana uz jauno sistēmu nav iespējama arī tādēļ, ka nav sakārtota likumdošana. Vajadzīgi divdesmit četri likumi, kas skar medicīnu.

Pašlaik top tikai pirmie — noteikumi par ārstu sertifikāciju, kā arī likumu projekti «Par ārstu pašpārvaldi» un «Par ārstu praksi». Šonedēļ Latvijā ierodas eksperti, kuri izvērtēs pašreizējo situāciju un dos slēdzienu par nākotnes perspektīvām. Līdz slēdziena saņemšanai paies vēl pus gads, taču jau tagad skaidrs, ka «punktu sistēma» negūs pārsvaru.

Ar ministru pilnīgi vienprātīgi arī Preiļu rajona galvenais ārsts Jānis Anspoks:

— Visām medicīnas reorganizācijām, ko aktīvi sāka mūsu rajona deputāti, nav skaidrs mērķis. Mums lika saprast, ka gan jau atnāks jauni vadītāji un izdomās, ko tālāk darīt. Vai slimniekiem no tā būs kāds labums, neviens nevar pateikt.

Mana pārliecība ir tāda, ka nedrīkst lauzt veco, kamēr nav, ko vietā likt. Pietiek jau ar to, ka apstājusies republikas rūpniecība, saulauzta un iznīcināta lauksaimniecība. Šausmīgi iedomāties, kas notiks, ja tāpat rīkosies arī ar medicīnu.

Esmu optimists un ceru, ka mums visiem pietiks veselā saprāta nespert liktenīgo soli.

Semināra piedalījās mediķu problēmās ieklausījās L.Kirillova

• Intervija «Novadniekam»

Pārmainas arī tiesā

♦ 1992. gada decembrī tika pieņemts likums «Par tiesu varu». Tajā ietvertas izmaiņas bija daļa no tiesu un prokuratūras sistēmas reformas. Pārmaiņu nepieciešamību diktēja Latvijas kā brīvas un demokrātiskas valsts vēlme iekļauties citu Eiropas valstu saimē. Bet tas nozīmē, ka vajadzēja piemēroties likumiem, kas paredz visu cilvēktiesību ievērošanu. Par to, kādas izmaiņas reforma ienesa prokuratūras darbībā, «Novadnieks» jau stāstīja. Tāpēc šoreiz aicinājām uz interviju rajona tiesas priekšsēdētāju Jāni SVIKLIŅU.

— Kādas ir svarīgākās izmaiņas, kuras jūsu darbā ienesa likums «Par tiesu varu»?

— Svarīgākā izmaiņa ir tā, ka līdzšinējo divpakāpju tiesu vietā tagad būs trīspakāpju tiesas. Pirmajā pakāpē rajonu un pilsētu tiesas, kas ir pirmā instance civillietām, krimināllietām un lietām, kas iziet no administratīvi tiesiskajām attiecībām. Civillietas un krimināllietas, kuras ir piekritīgas rajona vai pilsētas tiesai, nosaka civilprocesa un kriminālprocesa likumi.

Jaunums ir otrais līmenis — apgabaltiesas, kuras mūsu republikā būs piecas: Rīgas, Kurzemes, Latgales, Vidzemes un Zemgales apgabaltiesas. Apgabaltiesa ir pirmās instances tiesa tām civillietām, krimināllietām un saimnieciskajām lietām, kuras saskaņā ar likumu ir piekritīgas apgabaltiesai, kā arī apelācijas instance civillietām, krimināllietām un administratīvajām lietām, kuras jau izskatījis rajona, pilsētas tiesa vai tiesnesis vienpersoniski.

Trešā pakāpe ir Latvijas Republikas Augstākā tiesa, kas sastāv no Senāta un četrām tiesu palātām: Civillietu tiesu palātas, Krimināllietu tiesu palātas, Saimniecisko lietu tiesu palātas un Konstitucionālās uzraudzības tiesu palātas.

Sākumā bija paredzēts, ka jau līdz 1993. gada 1. jūlijam gan Augstākā tiesa, gan visas piecas apgabaltiesas būs nokomplektētas un pārvāksies uz savām jaunajām telpām. Sākotnējos plānos bija iecerēts, ka jau šogad sāksim strādāt pa jaunam. Acimredzot finansu trūkuma dēļ reforma ir tā ielgusi. Tagad ir noteikts, ka pilnā mērā tā stāsies spēkā nākamā gada 1. oktobrī. Tātad mums rezervē ir gads, kura laikā jāpaspeļ ļoti daudz.

Šī gada 12. jūlijā tika pieņemts likums «Par grozījumiem kriminālprocesuālajā kodeksā», izdarīti grozījumi izmeklēšanā. Īsumā tas nozīmē to, ka turpmāk policijai nebūs izmeklēšanas nodaļas, nebūs izmeklētāju. Lietu noformēs prokuratūra un nodos tiesai.

— Jūs, tiesnesi, minējāt apgabaltiesas. Vai tās jau izveidotas?

— Nē, pagaidām gan ir noteiktas tikai apgabaltiesu darbības teritorijas. Piemēram, Latgales apgabaltiesas teritorijā (ar centru Rēzeknē) iekļauts Balvu rajons, Daugavpils pilsēta un Daugavpils rajons, kā arī Jēkabpils, Krāslavas, Ludzas, Preiļu rajoni, Rēzeknes pilsēta un Rēzeknes rajons.

Droši vien pirmā darbu sāks Rīgas apgabaltiesa, jo tur savākts visvairāk kadru. Rīgas apgabaltiesā strādās trīspadsmit tiesneši. Latgales apgabaltiesā vajadzīgi desmit tiesneši, no kuriem pagaidām ir tikai viens. Pirmkārt, valstij trūkst naudas, otrkārt, nav viegli sameklēt nepieciešamos kadrus. Apgabaltiesai ir vajadzīgi pieredzējuši speciālisti ar divu gadu darba stāžu rajona vai pilsētas tiesā vai arī trīs gadu pasniedzēja stāžu.

Lielākajai daļai apgabaltiesu vēl nav savu telpu. Rēzeknē ēkā, kur

paredzēts izvietot Latgales apgabaltiesu, pašlaik ir rajona padome.

Būvībā tas nav nekāds liels jaunums. Vecākās paaudzes cilvēki droši vien atceras, ka Kārļa Ulmaņa laikos Latvijā jau bija apgabaltiesas. Neilgu brīdi tās pastāvēja arī pēc kara. Tad nolēma, ka apgabaltiesas nav lietderīgas un likvidēja. Palika rajonu un pilsētu tiesas, kas bija tiešā pakļautībā republikas Augstākajai tiesai.

Apgabaltiesu ziņā tagad nodotas daudzas lietas, kuras agrāk izskatīja vienīgi Augstākā tiesa. Tie ir visi noziegumi pret Latvijas Republiku (spiegošana, diversijas, kaitniecība), noziegumi pret cilvēci, kara noziegumi. No rajonu tiesu piekritībā līdz šim esošajām lietām apgabaltiesas turpmāk izskatīs slepkavības, smagu miesas bojājumu nodarīšanu, cietsirdību un vardarbību pret nepilngadīgajiem, ķīnieku sagrābšanu, laupīšanu, izspiešanu, dienesta stāvokļa un varas ļaunprātīgu izmantošanu, kukulņemšanu, draudēšanu tiesnesim, nelikumības ar šaujammieročiem, narkotikas.

Apgabaltiesa izskatīs arī saimnieciskās lietas, kuras agrāk bija arbitražas, bet tagad saimnieciskās tiesas ziņā.

— Ja jau tik daudz svarīgu pantu pāriet apgabaltiesas ziņā, tad rajona tiesām droši vien būs vieglāka dzīve?

— Es tā nedomāju. Arī rajonu tiesām darba būs pietiekami, jo tiesu procesi būs sarežģītāki. Noziedzība nepārtraukti aug, tiesā vēl neizskatītu lietu kaudzes arvien vairojas. Manā darba kalendārā viss jau saplānots līdz decembra beigām. Daudz arī nenozīmētu lietu. Viss, ko mums nodod prokuratūra, būs izskatāms tikai nākamajā gadā.

No sava trīsdesmit astoņus gadus lielā jurista stāža trīsdesmit vienu gadu esmu bijis tiesnesis. Nekad iepriekš nebiju saskāries ar tik milzīgu skaitu zādziņu. Ik dienas nākas izskatīt pa divām vai trim lietām. Arvien biežāk nākas pielietot apsūdzētā piespiedu atvēršanu uz tiesas sēdi. Turpmāk tieši tiesnesis parakstīs orderi par apsūdzētā arestu.

— Ja ir tik daudz neizskatītu lietu, tad, acimredzot, jāpalielina tiesnešu skaits...

— Likums «Par tiesu varu» paredz, ka rajonu un pilsētu tiesās būs administratīvais tiesnesis, kurš vienpersoniski skatīs visus administratīvos pārkāpumus. Tas ir gan sīkais huligānisms, gan pretošanās policijai vai zemessardzei, automašīnas vadīšana dzērumā, bēgšana no policijas. Līdz šim tādus pārkāpumus skatīja un vainīgos sodīja gan policija, gan administratīvās komisijas, gan citas instances.

Reforma atnesusi vēl vienu izmaiņu — turpmāk krietnu daļu civillietu tiesnesis izskatīs vienpersoniski. Arī dažas krimināllietas. Pirms gadiem divdesmit pieciem aktīvi sprieda par to, kā saīsināt un atvieglot lietu izskatīšanu. Bet ne-

ko konkrētu tā arī neizlēma. Vienīgi dažas alimentu piedziņas lietas pēdējā laikā tiesnešiem bija atļauts skatīt vienpersoniski.

— No malas liekas, ka vienpersoniska lietu izskatīšana ir apsveicama arī tādēļ, ka prasa mazāk laika un izdevumu. Kā tas ir no jurista viedokļa?

— Republikas Tiesnešu biedrība ierosināja prezidentam, Saeimai un Saeimas juridiskajai komisijai izskatīt jautājumu par to, lai visas lietas, kas ir rajonu un pilsētu tiesu piekritībā, varētu nodot vienpersoniskai izskatīšanai. Tas noteikti prasītu mazāk līdzekļu un paātrinātu procesu gaitu. Pagaidām atliek vienīgi gaidīt atbildi uz mūsu priekšlikumu.

Patlaban strādājam pa vecam. Maksājam tiesu piesēdētājiem. Lai arī summas nav lielas, cilvēki labprāt pilda šos pienākumus. Acimredzot, ietekmē bezdarbs un grūtais materiālais stāvoklis. Pirms pāris gadiem piesēdētāji mums sagādāja daudz problēmu ar neierašanos uz sēdēm. Piesēdētāju pakalpojumi paredzēti arī turpmāk. Par katru lietu jāļauj izteikties arī tautas sirdsapziņai.

— Tiesnesi, jūsu lielā pieredze jurista darbā ļauj daudz ko salīdzināt, vērtēt. Kāda jums šķiet pašreizējā kriminogēnā situācija mūsu rajonā?

— Noziedzība krasi pieaug. Kopš gada sākuma esam izskatījuši jau vairāk nekā divus simtus krimināllietu vien. Kur nu vēl gada beigās... Ļoti daudz arī civillietu. Cilvēki strīdās bez gala, ļoti bieži nesaprašanās pamatā ir nieki. It īpaši populāras pēdējā laikā ir mantojuma un zemes lietas, kad visas iespējamās tiesu instances iziet pāris hektāra simtdaļu dēļ. Šādā gadījumā nevar būt nekādas runas, ka abas strīdus puses samierināsies ar pagasta, rajona vai centrālās zemes komisijas lēmumu. Vīņiem svarīgs ir princips — iet līdz galam.

Vēl mani uztrauc, ka aug likumpārkāpumu skaits nepilngadīgo vidū. Agrāk daudzus jautājumus skatīja pašvaldības, nepilngadīgo lietu komisijas. Tagad viss ir mūsu pārziņā. Problēma ir tur, ka nepilngadīgajiem likuma pārkāpējiem viens no piespiedu līdzekļiem ir speciālās audzināšanas iestādes... Bet to pie mums vairs nav. Likvidēja spekskolas Rīgā, Daugavpilī, Alsviķos tikai tāpēc, ka tās bija radītas padomju režīma laikā. Vietā palika tukšums. Un mēs esam kā vecmamma, kura pakrata pirkstu palaidnim un atkal palaiž viņu savā vaļā. Vienam otram no šiem pusaudžiem, kuru istā vieta būtu spekskolā, pat sava devīze ir, sak, nevien dienu bez likuma pārkāpumiem...

Diemžēl, darba mums pietiks vēl ilgus gadus uz priekšu. Un reforma ir tikai viens mazs solis ceļā, lai ātrāk atveseļotu sabiedrību.

— Labu veiksmi jums, tiesnesi, un jūsu kolēģiem.

Pierakstīja L. Kirillova

• Preiļu pilsētas domē

Par pilsētu atbildīgi visi

♦ Šā gada 20. septembrī Preiļu pilsētas dome pieņēmusi lēmumu par administratīvo atbildību, kurā ir septiņas nodaļas.

Pirmajā iekļauta piepilsētas mežu, zaļās zonas, īpaši aizsargājamo objektu, namu un to teritoriju, būvju uzturēšana. No pieciem līdz simt latiem paredzētas soda naudas par ūdens piesārņošanu, novadgrāvju, caurteku, apakšzemes komunikāciju, tvertņu nekopšanu un neuzturēšanu kārtībā, par saimniecisko un neīro ūdeņu ievadīšanu lietus kanalizācijā un citās neparedzētās vietās, par pilsētas teritorijā esošo dabas objektu aizsargāšanas noteikumu neievērošanu, šo objektu postīšanu, zemes lietošanas noteikumu pārkāpumiem, par augsnes, māla, smilts rakšanu bez atļaujas. Pie tam laikus nenomaksāts sods to palielina par 1 procentu.

Par mājdzīvnieku uzturēšanas noteikumu pārkāpumiem noteikts sods līdz desmit latiem, arī par suņu vadīšanu bez saites un uzpurņa, kā arī ganību ierīkošanu neatļautā vietā.

Inženierkomunikāciju aizsardzībā paredzētie sodi līdz 50 latiem. Šajā grupā ir komunikāciju lietošanas noteikumu pārkāpumi, telefona tīklu un sadales iekārtu, kanalizācijas aku, šahtu bojāšana un atvēršana bez atļaujas, elektroapgaismojuma un elektroiekārtu bojāšana un nelikumīga izmantošana.

Sabiedriskās kārtības jomā izdalītas deviņas pārkāpumu grupas, atbildība par kurām ir līdz 50 latiem. Tajā skaitā — trokšņošana (skaļa un nevietā muzicēšana, dziedāšana, klaiņošana, dažādu mehānismu darbīšana bez trokšņa slāpētājiem u.c.), kas traucē iedzīvotāju mieru; bērnu un pusaudžu (līdz 14 gadiem) atrašanās ārpus mājas bez vecākiem vai personām, kas viņus aizstāj; pēc pulksten 23.00 un līdz 6.00, rotaļāšanās uz ielas braucamās daļas un vietās, kur tas apdraud veselību vai dzīvību kā pašiem, tā citiem, vizināšanās pa ietvēm, gājēju celiņiem, trotuariem, kur tas nav paredzēts; sausās zāles dedzināšana, sanitāro un ugunsdrošības noteikumu pārkāpšana, ugunsgrābi, kuršana un tēlu celšana neatļautās vietās, staigāšana vai braukšana pa zālājiem, iebraukšana ar transportu pilsētas peldvietā, parkā. Iereibušā nogādāšana mājās «maksā» no 1 līdz 5 latiem pilsētas teritorijā.

Turpmāk lielāka vērība tiks veltīta sanitārajai tīrībai. Soda naudas šeit ir līdz 50 latiem, tās paredzētas par mājdzīvnieku turēšanu pagrabos, bēniņos vai citās koplietošanas telpās, par šo telpu aizkraušanu un piegružošanu, pilsētas parka un vispār vides piesārņošanu ar sadzīves atkritumiem un dažādiem

citiem materiāliem, transporta līdzekļu mazgāšanu vai remontu tam nepiemērotās vietās, par celtniecības un citu materiālu novietošanu kur pagadās — uz fonda zemes vai citās pilsētai piederošās teritorijās.

Līdz 50 latiem soda naudas ir par tirgošanos vietās, kas nav saskaņotas ar pilsētas domi, masu pasākumos bez domes izsniegtās atļaujas. Bet vislielākā soda nauda — līdz 250 latiem ir par alkoholiķo dzērienu un tabakas izstrādājumu pārdošanu vietās, par kurām nav saņemta domes atļauja.

Visplašākā šajā lēmumā ir nodaļa par namu un būvju, to teritoriju uzturēšanu. Soda naudas līdz 25 un 50 latiem ir par īpašumā vai nomā iegūtās zemes neizmantošanu paredzētajiem mērķiem, termiņu pārkāpšanu, par ēku un citu telpu funkciju maiņu, jaunu būvobjektu izvietojumu un celšanu bez saskaņošanas ar domi. Šāda atbildība uzlikta par objektu darbības uzsākšanu bez noteikto labiekārtošanas darbu izpildes, ēku numurzīmju neuzlikšanu vai neuzturēšanu normālā stāvoklī, par amatpersonu zīmogu un plombu, elektroenerģijas, siltumenerģijas un gāzes skaitītāju, dzīvojamo, sabiedrisko un koplietošanas ēku, kā arī to elementu bojāšanu, kā arī — par atkritumu urņu neuzstādīšanu norādītajās vietās, to savlaicīgu neizvešanu, par namīpašumu, sabiedrisko ēku un būvju neuzturēšanu kārtībā, pašvaldību un valsts dzīvojamā māju un to lodžiju patvaļīgu pārveidošanu, ēku fasāžu un piegulošo teritoriju, nožogojumu, trotuāru un zaļās zonas nekopšanu un neuzturēšanu kārtībā; par apbūves vispārējo noteikumu neievērošanu, privātsludinājumu uzlikšanu neatļautās vietās un ja tie nestandarta, par pilsētas kapu kopšanas un uzturēšanas noteikumu pārkāpumiem. Naudas sods palielināts līdz 100 latiem par pilsētas labiekārtojuma objektu, skulptūru, mazo arhitektonisko formu, transporta pieturu, ceļa zīmju un citu pilsētas īpašumu bojāšanu.

Atsevišķos gadījumos, ja pārkāpums vai pārinodarījums, kaitējums ir neliels, vainīgais tiks brīdināts vai arī saņem nelielu naudas sodu — piecus līdz desmit latus. Bet vienalga, cik liels arī nebūs naudas sods, jāsedz visi zaudējumi. Ja gada laikā pārkāpumus atkārtosies, soda naudas dubultojas.

Cerēsim, ka domes lēmums palīdzēs mums visiem sakārtot savu mājvietu — pilsētu.

A.Rancāns

• Jaunās grāmatas

VIENKĀRŠĀ TICĪBA

Zinātniskās fantastikas romāns «Izredzētie», kas iznāca Rīgā izdevniecībā «Avots» 1993. gadā, nu jau ir šī žanra cienītāju rokās.

Grāmata ir profesionāli uzrakstīta.

Un tās autors — mūsu novadnieks, līvānietis Austris Kalmiņš. Pavisam jauns cilvēks. Teju teju pārkāpis divdesmit gadu sliekšnim.

Var apbrīnot autora plašās zināšanas, nepārspējamo fantazēšanas māku un silto cilvēkmīlestību, kas izpaužas ticībā cilvēces saprātīgai un laimīgai nākotnei.

Grāmatai ir aizraujošs sižets, viegli uztverama valoda, tiesa, daža šausminoša epizode, bet pāri visam jūtams istas draudzības cildinājums un nepāprotama nostāšanās tā gaisā, kas pasaulē ir, pusē.

Mūsai samocītajam cilvēkam der izlasīt šo grāmatu, lai sajūtu, ka var būt arī citāds skats uz dzīvi — vienkāršs, draudzīgs un sirsnīgs.

Normunds Dimants

«FANTADROMA JAMPADRACIS»

Ceļu pie lasītājiem uzsāk jauns, krāsains žurnāls «FANTADROMS», kas tiek darināts izmantojot animācijas filmu studijas «Dauka» tēlus.

«FANTADROMS» — domāts lasītājam, kam patīk blēņu stāsti, minēt mīklas, vērot komiksus, piedalīties konkursos un spēlēt spēles. «FANTADROMA» redakcija gatavo pārsteigumu bērniem un izpriecu svētkus visai ģimenei — «Fantadroma jampadracis».

Tikai divas dienas (22. un 23. oktobrī), no rīta līdz vakaram Rīgas Kinostudijas lielajā paviljonā būs galvu reibinošas atrakcijas — rāpšanās pa klintīm, striķiem, baļķiem, lēkšana ar gumijām. Gaisa troses ceļš drosmīniekus pārvizinās pāri visai studijai. Pirmo reizi Latvijā būs katapults, kur lodes vietā varēs iejusties ikviens, riņķot gaisā rotējošā krēslā kā kosmonauts, iekrist zirnekļu tīklos, kuri pacelsies trīs stāvu mājas augstumā, un tad jutīsies kā liliputs starp milzu mušām un zirnekļiem.

Pēc jautrām atrakcijām un konkursiem, kuros ikkatrs iegūs balvas, varēs atvilkt elpu vecajos ormaņu ratos pie kovboju krodziņa prērijas vidū un skatīties jaunākās animācijas filmas. Dzērienus dāvā CocaCola un Veldze, bet uzkodas — Kellogg's. Ik mirkli jampadraci uzvirto negaidīti pārsteigumi, kuras radīs iecienīti diskžokeji. Izdarības iemūžinās Latvijas televīzijas 1. programma.

Tie būs svētki visai ģimenei, tādēļ gaidīsim ikvienu.

Žurnāla «FANTADROMS» redakcija

Televīzijas programma

Piektdiena, 21. oktobris

LATVIJAS TV I
15.00 Spogulis. 15.45 Pasaka, pasaciņa... 16.45 Pieturiet! 17.30 Latvijas TV - 40. 18.00 Ziņas. 18.10 Ķirzakas smaidi. 5. sērija. 18.55 Arēna. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.25 Op.5. 19.55 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.30 Panorāma. 21.15 Atceroties notikumus pirms 75 gadiem. 21.25 Piektdienas mūzikas vakars. 22.50 P.Domingo operu repertuārs. 23.35 Anglijas muzikālā programma Dabas simfonija. 0.05 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II
7.00-10.00 Picca TV. 17.30 TV veikals. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 LTS ziņas. 19.40 Helēna. 59.

Sestdiena, 22. oktobris

OSTANKINAS TV
8.00 Maratons-15 piedāvā... 8.30 TV un radio kompānija Mīr. 10.00 Rīta pasts. 10.30 Medicīna tev. 11.00 Bez pauzes. 11.15 Padomi kulinārijā. 11.35 Pārvarēšana. 12.05 Dzīvība par dzīvību. Mākslas filma. 13.35 Krievijas balsis. 13.52 Ziņas. 14.00 Dialogs. 14.40 Grāmatu pasaule. 15.10 Demokrātijas izpratne. 3. filma. 16.10 Dzīvnieku pasaulē. 16.50 Gudrinie-

Svētdiena, 23. oktobris

OSTANKINAS TV
8.00 Maratons-15. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Poligons. 9.30 Kamēr visi mājās. 10.00 Rīta zvaigzne. 10.50 Zem pi zīmes. 11.35 Varavīksne. 12.15 Ekonomika un reforma. 12.45 Spikeris ar dāvanu. 13.00 Kusto komandas zemūdens odiseja. 13.52 Ziņas. 14.00 Dok. filma. 14.55 Dži-

sērija. 20.15 DPU TV piedāvā... 21.00 CF1 piedāvā... 22.00 Ziņas. 22.20 E iela. 159. un 160. sērija.

OSTANKINAS TV
8.00 Žagata. 8.20 Savvaļas Roze. 8.52 Ziņas. 9.00 Mūsu dārzs. 9.30 A.Glazunovs. Poēma - fantāzija. 9.52 Ziņas. 18.00 Dialogs. 18.20 Savvaļas Roze. 18.50 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Nedēļas cilvēks. 21.05 Sanfrancisko ielas. 7. sērija. 22.05 Skatiens un A.Ļubimovs. 22.52 Ziņas. 23.00 Dzied V.Kobzevs. 23.10 Hokejs. ACSK - Rīgas Pārdaugava. 23.52 Preses ekspress. 24.00 Hokejs. Turpinājums.

ces un gudrinieki. 17.30 Pirms un pēc. 18.40 Komanda platmalēs. Mākslas filma. 2. sērija. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.45 Zigfelds. Mākslas filma. 2. sērija. 21.40 Klubs Baltais papagaiļi. 22.25 Mīlestība no pirmā acu skatiena. 22.52 Ziņas. 23.05 Salmu suņi. Mākslas filma. 23.52 Ziņas. 00.00 Salmu suņi. Mākslas filma. Turpinājums. 0.52 Ziņas. 1.00 Mākslas filma. Turpinājums.

vais koks. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Ciemos pie valdības. 16.30 Japāna un A.Kološins. 17.00 Ziņas. 17.10 TV locis. 17.25 Mult. filmas. 18.20 Visa Krievija. 19.00 Samurajs. Mākslas filma. 21.00 Svētdiena. 21.50 Sportiska nedēļas nogale. 22.10 Kāpnes uz Parnasu. 22.52 Ziņas. 23.00 Kāpnes uz Parnasu.

Godātie uzņēmēji!

Daugavpils firma

«Dzirnezers» piedāvā 20 nosaukumu svaigi saldētas zivis dažādā daudzumā par Rīgas bāzes cenām.

Gaidām jūs Daugavpilī, A.Pumpura ielā 121. Tālrūņi Daugavpilī 44084, 73737.

*Kā salā dreboši pirksti,
Kā paviršas nopūtas
Sveciņu guntiņas plīvo.*

V.Guna

Preiļu pilsētas kapos 1994. gada 29. oktobrī plkst. 16.30

«Sveciņu vakars».

Aicinām uz kapu sakopšanas talku 1994. gada 22. oktobrī plkst. 10.00.

Pilsētas dome

Energofirma «Iauda» paziņo:

MŪSU IZSTRĀDĀJUMUS —

- ♦ elektrosadales un skaitītājus,
 - ♦ montāžas vadus, apgaismes un spēka kabeļus līdz 25 kv.mm
- VAR IEGĀDĀTIES

Preiļos, elektrisko tīklu rajonā, A.Paulāna ielā 27, tel. 22703, Līvānos, elektrisko tīklu rajonā, Rīgas ielā 120, tel. 44480.

PĀRDOD

- ▼ metināmo aparātu 500 AM,
 - ▼ līdzstrāvas metināmo aparātu ВД-301,
 - ▼ 3- un 1-fāzes metināmos aparātus 250 AM, 220-380 V,
 - ▼ nerūsējošas cisternas 1500 l — 1 gab. 1000 l — 1 gab.,
 - ▼ krāsaino metālu (bronzā) 300 kg (1 gab.),
 - ▼ alus mucas (nerūsējošas) — 25 l un 70 l,
 - ▼ metāla frēzēšanas darbgaldus.
- Tel. 44271 no 18 līdz 21.

Apdrošināšanas akciju sabiedrība «BALTA»

- ēku apdrošināšana,
- kravu apdrošināšana,
- mantas apdrošināšana,
- ceļojumu apdrošināšana,
- mājdzīvnieku apdrošināšana,
- «Zaļās kartes» apdrošināšana,
- transporta līdzekļu apdrošināšana,
- civiltiesiskās atbildības apdrošināšana.

Visas polises tiek pārnodrošinātas lielākajās Eiropas pārnodrošināšanas firmās. Adrese: Preiļi, Raiņa bulvāris 15, tālr. 21128, 21120. Līvāni, Zaļā iela 4, tālr. 44977, 43655.

SLUDINĀJUMI/REKLĀMA 22305

FIRMA PĒRK
grīdas dēļus, apšuvuma dēļus, dažādas brusas celtniecībai vai arī piedāvā izpildīt šos pakalpojumus.

Tālr. Rīgā 8-22-241143 no 9 līdz 16, mobilais tālr. 8-29-344192.

Valsts akciju sabiedrība «Laukkredits» šī gada 25. oktobrī plkst. 11.00 rajona valdes telpās rīko tikšanos ar rajona zemniekiem. Aicināti visi interesenti.

Firma «Raitis & Co» iepērk sertifikātus. Tālr. 21173.

Kosmētiskajā kabinetā (pirts kompleksā Preiļos, Liepājas ielā 46) gaidām Jūs pirmdienās, trešdienās no 14 līdz 17, ceturtdienās no 8 līdz 11.30, sestdienās no 10 līdz 14.30.

Kopuzņēmums «LINDA»
iepērk Līvānos, Aglonā un Nīcgalē

- bērza papirmalku — 24 \$ kub.m, Nīcgalē — 23 \$;
- skujkoku papirmalku un sīkbaļķus — 25 \$ kub.m, Nīcgalē — 24 \$.

Piegādātājiem virs 100 kub.m atsevišķi noteikumi. Tūlītēja samaksa.

Telefoni Līvānos 43336, Aglonā 58434 (vakaros), Nīcgalē 94691.

PĒRK CIRSMAS
privatizētos mežos.
Telefons 43200 vakaros.

Preiļu sagādes un ražošanas apvienība
iepērk cūkgaļu. Pārdod konteinerus kartupeļu un dārzeņu glabāšanai.
Izziņas pa tālruni 22230.

Lauksaimniecības firma
iznomā vai pārdod desu ražošanas cehu Līvānos (Austrijas iekārtas).
Tālr. Rīgā 611454, 615077.

PĀRDOD konteinerus
refrižeratorus, konteinerus, piekabes refrižeratorus, konteinerus cisternas u.tml.
Tālr. Rīgā 229576.

Organizē aerobikas grupas vecumā no 4 - 9 g., 10 - 13 g., 14 - 17 g., 18 g. un vecākiem.
Izziņas pa tālruni 23333.

Piedāvājam treniņus kultūrisma.
Ievadsnākme 24. oktobrī plkst. 18.00 pirts kompleksa treniņu zālē.

A/s «Sakaru banka»
Preiļu filiāle IEPĒRK sertifikātus par Ls 2,10 Preiļos, Brīvības ielā 2.
Tālr. 21750.

SIA «N.O.» veikals
Preiļos, Raiņa bulvārī 24 (viesnīcas telpās) plašā izvēlē piedāvā auto rezerves daļas, auto kosmētiku, eļļas.

PIEDĀVĀ DARBU tirdzniecības aģentam sausu kokmateriālu iepirkšanai. Tālrūnis 8-22-241143 no 9 līdz 16, mobilais tālr. 8-29-344192.

Un mūžam bērzā baltā, klusā Paliek tēva gājums liels un svēts. Esam kopā ar Anitu Mičuli, TĒVU kapu kalniņā izvadot. Bērnodārza «Pasaciņa» kolektīvs

Peļēki lauki un peļēka debess, Peļēks ir latviešu zemnieka mūžs. Mūžīgi dzen tas vagu pēc vagas, Kamēr to pašu ar velēnu sedz. Skumju brīdī esam kopā ar Jāņa Spūļa ģimeni, no TĒVA atvadoties. Mājas kaimiņi

Mīļo tēti, tavas rokas Dzīvē prata tikai dot. Tikai vienu nepaspēji — Pasniegt roku aizejot. Sērojam kopā ar Lidiju Štagari, TĒVU smiltājā izvadot. Vārkavas pamatskolas kolektīvs

Pārdod
steidzīgi koka tirdzniecības kiosku. Tālr. 21802;

jaunu elektrokamīnu. Tel. 21145 vakaros;

lēti medību bisi TOZ, 20. kal., ar patronām. Tel. 21145 vakaros;

steidzīgi māju vasarnīcu kooperatīvā «Ozoli». Tel. 21024;

jaunu arklu PN-2-25 traktoram T-25 par Ls 80, PN-3-35 traktoram T-40 MTZ par Ls 120, jaunu vien-zirga arklu par Ls 20. Tālr. 23798;

Volkswagen Passat Combi, 1981.g. Tālr. 17629 vakaros;

M-2140 vai MAINA pret cirsmu, baļķiem. Tālr. 54658;

lēti VAZ-21053 braukšanas kārtībā. Tel. 23608;

Opel Ascona, 1983.g. Zvanīt 36532;

automašīnu M-412. Zvanīt 8-253-21601 pēc 18;

kazas. Tel. 15422;

divas grūsnas teles Aizkalnes ciema I Vucānos. A.Zelvis;

darba zirgu. Tālr. 23871;

grūsnu 7 gadus vecu ķēvi. Tālr. 21598, 23707;

darba ķēvi. Tālr. 24489;

8 mēnešus vecu ērzeli. Tālr. 18120;

7 mēnešus vecu ērzeli. Tālr. 34467;

vācu aitu suņa kucēnus ar ciltsrakstiem. Tālrūņi Rēzeknē (246) 46506; 34592.

Pērk
mazlietotus ekskavatorus JUMZ, Karpatec, E-281 C. Tel. Rēzeknē 41874;

remontējamu MTZ-80 dzinēju. Tel. 23434.

Maina
privatizētu trīsistabu dzīvokli Kastīrē pret līdzvērtīgu Preiļos. Tālr. 21616;

trīsistabu dzīvokli Rīgā pret trīsistabu dzīvokli vai māju Preiļos. Tālr. 8-22-587259.

Irē
garāžu Preiļos. Tel. 23608.

LĪVĀNU PILSĒTAS DOME
piedāvā slēgt līgumus par malkas piegādi iedzīvotājiem.
Izziņas pa tālruni 41564.

Tu, mīļā māt, nu projām aizej klusi
Tai ceļā pēdējā, no kura nepārnāk.
Cik daudz no savas sirds tu dāvājusi,
Kas mīlestību šo gan vārdos izteikt var.
Dalām būdu smagumu ar Anastasiju Raibo, pavadot MĀMIŅU pēdējā ceļā.
Sagādes un ražošanas apvienības kolektīvs

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
22059, 21759, 22154, 21996, 21985, 22305.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiests SIA «SAB» Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 4931 eksemplāri. Pas. № 1771